

ROLUL RĂSPUNDERII JURIDICE CADASTRALE ÎN SISTEMUL DE DREPT AL REPUBLICII MOLDOVA

Gaideva Elena, masterand, Specialitatea Drept Patrimonial, F.C.G.C., UTM

Conducător științific: conf. univ., dr. Climova Alla

Abstract: *Orice ramură de drept își pierde însemnătatea fără existența forței coercitive ce vine ca răspuns la neexercitarea sau exercitarea necorespunzătoare a normelor de drept. La fel și dreptul cadastral are nevoie de un sistem de norme de drept ce prevăd consecințele ce apar ca rezultat la încălcarea normelor de drept cadastrale – răspunderea juridică cadastrală.*

Cuvinte cheie: *cadastru, răspundere juridică, stat de drept, sistem de drept, bun imobil, drepturi, registrul bunurilor imobile*

La momentul de față, în orice comunitate sînt stabilite reguli de conduită și mecanisme de protecție a acestora, inclusiv cel juridic. Respectarea acestor reguli de conduită constituie garanția menținerii ordinii sociale și celei de drept⁹⁰.

Dacă să ne referim la importanța răspunderii juridice din domeniul cadastral și rolul acesteia în societate ar putea accentua faptul că viața socială nu s-ar putea desfășura în condiții corespunzătoare fără existența unor reguli de conduită sau norme bine stabilite, respectarea cărora este asigurată prin forța coercitivă a statului⁹¹. Totodată, vreau să menționez că legislația și jurisdicția nu definesc noțiunea de răspundere juridică, legiuitorul fixînd doar condițiile în prezența cărora o persoană poate fi trasă la răspundere, respectiv principiile răspunderii, natura și întinderea sancțiunilor susceptibile de aplicare și limitele în care operează⁹².

⁹⁰ Costin M., Răspunderea juridică în dreptul românesc, Ed. Dacia, Cluj 1978, pag.29

⁹¹ Ghimpa N., Responsabilitatea civilă, delictuală și contractuală, București 1946, pag.69

⁹² Costin M., Răspunderea juridică, București, 2005, pag.46

În acest context, își intră în drepturi și răspunderea juridică cadastrală ca măsură de protecție a drepturilor asupra bunurilor imobile ce sunt deținute în proprietate, asupra raporturilor juridice cadastrale ce apar în contextul lucrărilor cadastrale, a înregistrării și înscrierii drepturilor în registrul bunurilor imobile. Menierea răspunderii este de a proteja drepturile proprietarilor bunurilor ce sunt înregistrate în registrul bunurilor imobile, de a le garanta egalitatea în drepturi, și tragerea la răspundere a celor ce le încalcă.

Luînd în considerație că sistemul cadastral a fost implementat recent în Republica Moldova, *legislația și jurisdicția* nu au reușit să definescă noțiunea de răspundere juridică în domeniul cadastral, legiuitorul fixînd doar condițiile în prezența cărora o persoană poate fi trasă la răspundere, respectiv principiile răspunderii, natura și întinderea sancțiunilor susceptibile de aplicare și limitele în care operează.

Astfel, răspunderea juridică în domeniul cadastral reprezintă responsabilitatea unui individ sau tragerea lui la răspundere pentru anume faptă, nu se poate concepe decît în condițiile în care acesta a acționat liber și în deplină cunoștință de cauză

Cu părere de rău, la fel nu există nici o ramură de drept separată ca *drept cadastral*, aceasta făcîndu-și apariția mai mult ca o subramură, anume din acest motiv nu putem vorbi de răspunderea juridică cadastrală în sensul plin al cuvîntului, însă aceasta fiind ajutată de răspunderea civilă, contravențională, penală.

Fiind și ea un rezultat al formării statului de drept în Republica Moldova, instituția răspunderii juridice cadastrale apare ca fiind reglementă oficial odată cu intrarea în vigoare a Legii cadastrului bunurilor imobile nr. 1543 din 25 februarie 1998. Atunci, la acea vreme, în conformitatea ce legea sus numită, s-au pus bazele cadastrului bunurilor imobile, ce reprezintă cadastralul general al țării, în care se identifică, se descriu și se estimează, se reprezintă pe planuri cadastrale toate bunurile imobile din țară, și se înregistrează drepturile titularilor asupra lor. Menierea cadastrului este de ași exercita activitatea ca un instrument al statutului și a împuternicirilor acestuia de a administra resursele ruciare, de a ocroti interesele

publice și private în raporturile juridice ce țin de bunurile imobile. De asemenea, cadastrul reprezintă acel sistem de ocrotire a titularilor de drepturi patrimoniale asupra bunurilor imobile⁹³.

Etapetele acestui sistem, au început prin programul de stat de creare a cadastrului bunurilor imobile, ce a fost aprobat prin hotărârea guvernului republicii Moldova, nr. 1030 din 12 octombrie 1998, care a înglobat tot spectrul de activități asigurându-se realizarea cadastrului. Prima etapă a avut loc între anii 1998-2003 și s-a bazat mai mult pe crearea cadrului legislativ, au început să fie înființate oficiile cadastrale teritoriale, au avut loc înregistrările masive în localitățile urbane și a avut loc trecerea în proprietate privată a terenurilor aferente caselor de locuit. Ideea este că în prima perioadă de formare a cadastrului pe lângă toate reformele, mai ales cele legislative s-a creat și un mediu favorabil pentru numeroasele exprobații, și afaceri murdare ce țin de bunurile imobile. Astfel, tot în aceeași perioadă pe de altă parte sau pe bazele răspunderii juridice în domeniul cadastral, și anume răspunderea penală, civilă și materială.

Astfel, formarea statului de drept cu respectarea drepturilor omului în Republica Moldova, a început și merge mână în mână, adică paralel cu formarea cadastrului și cu formarea acelui sistem de protecție a intereselor publice și private, și de ocrotire a titularilor de drepturi.

Legea cadastrului bunurilor imobile, vine cu mențiuni referitoare la răspunderea juridică începând cu art. 47, astfel încălcarea prevederilor acestei legi, atrage după sine răspundere disciplinară, materială, civilă, administrativă și penală⁹⁴.

Însă această lege nu cuprinde întregul spectru al normelor juridice, încălcarea cărora ar atrage răspunderea juridică din domeniul cadastral.

Dacă să facem o analiză care răspundere este cel mai des întâlnită în domeniul cadastral, în urma unei cercetări statistice pentru anii 2012-2014 am constatat că în domeniul cadastral pe teritoriul

⁹³ Eliescu M., Răspunderea civilă delictuală, Ed. Academiei României, București 1984, pag.35

⁹⁴ Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543 din 25.02.1998, M.O. Nr. 44-46 din 21.05.1998, art.47

Republicii Moldova au fost înregistrate 4456-de cauze civile, 2756-de cauze contravenționale și 2652- cauze penale. (Vezi figura nr. 1)

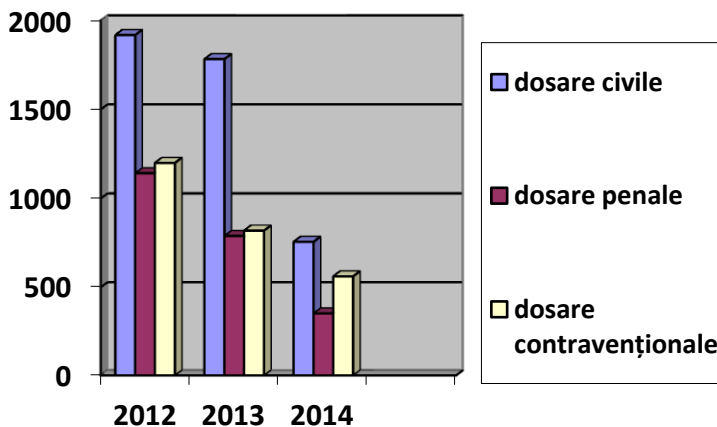

Figura nr. 1 Numărul dosarelor înregistrate din domeniul cadastral pe perioada anilor 2012-2014

Din figura de mai sus observăm o treptată descreștere a dosarelor din domeniul cadastral, fapt ce este explicat prin perfecționarea legislației în domeniul cadastral și prin caracterul educațional și preventiv pe care o inspiră răspunderea juridică în domeniul cadastral asupra persoanelor vinovate.

Deci, luînd în considerație cele menționate anterior vreu să menționez că rolul răspundrii juridice cadastrale în sistemul de drept al Republicii Moldova este incontestabil, deoarece luînd în considerație obiectul principal pe care sunt bazate raporturile juridice cadastrale- bunurile imobile și valoarea acestora atît pentru un stat, cît și pentru fiecare persoană în parte, vom înțelege că anume acestei valori sociale ca proprietatea asupra bunurilor imobile este necesar de acordat o mare atenție.

La fel merită de menționat că locul răspunderii juridice în doemniul cadastral, este la momentul actual disprețit și nu este atât de respectat cum ar trebui să fie. Aceasta ne demonstrează, la fel, și, multiplele încălcări ale legislației cadastrale ce au rămas în afara atenției organelor comepente.

Bibliografie

1. *Codul contravențional al RM, adoptat prin Legea nr. 218 din 24.10.2008;*
2. *Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543 din 25.02.1998, M.O. Nr. 44-46 din 21.05.1998;*
3. *Costin M, Răspunderea juridică în dreptul românesc, Ed. Dacia, Cluj 1978;*
4. *Costin M., Răspunderea juridică, București, 2005;*
5. *Eliescu M., Răspunderea civilă delictuală, Ed. Acadmiei României, București 1984;*
6. *Ghimpa N., Responsabilitatea civilă, delictuală și contractuală, București 1946;*
7. www.justice.md;
8. www.cadastru.md.